

- 
- / Ф.Е. Василюк // Психологический журнал. – 1995. – Т. 16, №3. – С. 90-101.
2. Ильин Е. М. Мотивация и мотивы / Евгений Павлович Ильин. – СПб. : Питер, 2000. – 512 с. : ил. – (Серия “Мастера психологии”).
3. Имедадзе И. В. Потребность и установка / И. В. Имедадзе // Психолог. журнал. – 1984. – Т. 5, № 3. – С. 35–45.
4. Имедадзе И. В. Проблема полимотивации поведения / И. В. Имедадзе // Вопросы психологии. – 1984. – № 6. – С. 87–94.
5. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций : [монография] / Вячеслав Петрович Казмиренко. – К. : МЗУУП, 1993. – 384 с.
6. Козелецкий Ю. Человек многомерный (психологическое эссе) / Ю. Козелецкий ; пер. с польск. – К. : Лыбидь, 1991. – 288 с.
7. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность / Алексей Николаевич Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
8. Мерлин В. С. Лекции по психологии мотивов человека / Вольф Соломонович Мерлин. – Пермь : Изд-во ПГПИ, 1971. – 120 с.
9. Москвичёв С. Г. Мотивация, деятельность и управление : [монография] / Святослав Георгиевич Москвичёв. – К.–Сан-Франциско, 2003. – 492 с.
10. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / Сергей Леонидович Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 712 с.
11. Узнадзе Д. Н. Психологические исследования / Дмитрий Николаевич Узнадзе. – М. : Наука, 1966. – 451 с.
12. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность : пер. с нем. ; в 2 т. – М. : Педагогика, 1986. – Т. 1. – 407 с. ; Т. 2 – 392 с.
- 

## **ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ДІЯЛЬНІСТЮ ЖІНОЧИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ**

**Марія ПІДГУРСЬКА**

**старший викладач кафедри психології та соціальної роботи  
Тернопільського національного економічного університету,**

**Катерина БОРЗІХІНА**

**студентка групи УСЗм-21 юридичного факультету  
Тернопільського національного економічного університету**

На сучасному етапі розвитку Української держави першочерговим завданням постала розробка ефективної моделі діяльності громадських організацій, їх організації та ефективного управління, оскільки саме вони мають усі можливості щодо забезпечення належного рівня функціонування державно-соціальної системи, розв'язання нагальних суспільно-економічних та глобалізаційно-інтеграційних проблем поступу. Жіночі організації є однією з форм налагодження оптимальної комунікативної взаємодії між окремими суб'єктами громадськості та органами державного управління з метою здійснення демократичних перетворень у суспільстві.

Перегляд сучасних концепцій жіночого руху, так само як і пошук його альтернативної етносоціокультурної ідентичності, сприймається далеко неоднозначно. Сьогодні жінка реалізує себе не тільки виконуючи споконвічно властиві їй природні функції, а й прагне до нового усвідомлення своєї автентичності, повного розкриття особистісного потенціалу, шукає альтернативні форми соціально-політичної та культурно-звичаєвої ідентичності. У цьому пошуку важливе місце посідає можливість адекватної візуальної репрезентації жіночої сутності в сучасній вітчизняній державно-управлінській та соціально-економічній культурі, оскільки традиційно в системі патріархальних цінностей жінці відводилась роль пасивного об'єкта суспільних перетворень. У зв'язку із цим створення, розвиток і підтримка жіночих організацій є значним внеском у зміцнення демократичних засад нашої держави. Усвідомивши себе особистістю, повіривши у своє призначення, жінки через відповідні жіночі громадські організації шукають шляхи, які дають їм змогу повною мірою розкрити інтелектуальні, соціальні та духовні можливості, закладені в них природою.

У XXI столітті світова спільнота вбачає своїм головним завданням подолання будь-яких форм нерівності: класової, гендерної, расової, етнічної, політичної, економічної та соціально-культурної. У різні історичні періоди роль української жінки в суспільстві була досить великою, проте вона ніколи не мала чітко визначеного статусу. За роки незалежності жіноче питання постало об'єктом особливої уваги. Підтвердженням цього стає активна роль, яку відіграють жіночі громадські організації в державотворчих процесах. Однак про досягнення певної гендерної рівності в українському суспільстві говорити ще зарано, адже й досі чітко не визначені її місце та роль у системі суспільно-політичних відносин, у структурах влади, в економіці, науці, в політичних партіях.

**Мета роботи** полягає у вивченні системи формування, діяльності та управління жіночими об'єднаннями. **Завдання:** 1) дослідити історію становлення жіночих об'єднань та окреслити перспективи їх поступу; 2) охарактеризувати роль та місце жіночих громадських об'єднань у сучасній Україні; 3) розкрити роль жіночих організацій як соціального ресурсу політичної модернізації; 4) проаналізувати практику функціонування жіночої організації як соціального організму та дати рекомендації щодо покращення їх діяльності.

**Об'єкт дослідження** – жіночі громадські об'єднання як соціальний організм. **Предмет** – система організації та керівництва жіночою громадською організацією. **Методи дослідження:** *теоретичні* – ідеалізації для осмислення ролі жіночого об'єднання, параметрів його функціонування та управління, узагальнення для систематизації і рубрикації зарубіжного досвіду діяльності, мисленнєвого експерименту, соціального теоретизування для аналітичного вивчення організаційного забезпечення діяльності жіночих організацій; *емпіричні* – соціальне спостереження, опитування (інтерв'ю-

вання), соціометрія, констатувальний соціальний експеримент; *математично-статистичні* – вибірковий метод для обґрунтування достовірності емпіричних даних (case-study).

**Теоретична новизна** роботи полягає у тому, що комплексно досліджено процес становлення та діяльності жіночих громадських об'єднань. **Практична значущість** результатів зводиться до сформульованих норм і рекомендацій щодо особливостей як наукового дослідження даної проблематики, так і власне структурного функціонування та керівництва сучасними жіночими організаціями.

На підставі результатів дослідження отримано низку узагальнюючих **висновків** і сформульовано пропозиції, що мають теоретичне та практичне значення.

1. Усебічний аналіз наукових джерел свідчить, що процес створення і функціонування жіночих громадських організацій України є однією з найважливіших управлінських, організаційних, психологічних та соціальних проблем. Особливу роль у становленні жіночого руху відіграв захід України, де відбулося його ідейно-теоретичне та організаційне структурування (оскільки тут він був збагачений досвідом роботи західноєвропейських країн, де жінки стали активними борцями за свої права та освіту), що суттєво поширило його вплив на жінок та суспільство в цілому, підвищило авторитет жіночих організацій серед народу, сприяло збільшенню кількості жіночих організацій, налагодженню співпраці з європейськими феміністичними організаціями та українськими організаціями в еміграції, відродило інтерес жінок до участі у вирішенні освітянських, культурно-побутових та економічних проблем.

2. Жіночі громадські організації відповідно до історичних аспектів, організаційної структури, ідеологічного спрямування, цільових уподобань та основних видів і форм роботи характеризуються такими основними моделями діяльності: *національно-культурною* (побудова незалежної Української держави, відродження українських звичаїв та традицій, що мають політичне спрямування); *благодійницькою* (соціальна, добродійна і меценатська діяльність); *молодіжною* (соціально-психологічна підготовка та формування здорового способу життя молодих жінок і дівчат); *традиційною* (яка є правонаступницею жіночих рад радянської доби); *професійною* (ґрунтується на єдності спільних професійних інтересів); *гендерної орієнтації* (прагнення захищати всіх жінок, реалізація громадських ініціатив та перетворення гендерних ролей і гендерних відносин у суспільстві) та *релігійною* (діяльність жіночих організацій різних релігійних конфесій, метою об'єднання яких є місіонерська просвіта).

3. Основними функціями жіночих громадських організацій є: *організаційна* (створення нових товариств, залучення молоді як нових членів); *інтеграційна* (об'єднання з регіональними та іншими організаціями); *ідеологічна* (визначення своєї світоглядної ролі в реалізації стратегічних та

політичних завдань); *виховна* (формування у жінок почуття власної гідності, ініціативності); *координаційна* (встановлення контактів між громадськими організаціями); *творчо-культурологічна* (проведення масових заходів); *благодійницька* (захист окремих категорій жінок та надання їм соціальної допомоги).

4. Важливим засобом впливу міжнародних організацій на функціонування жіночого руху в Україні є сучасні інформаційно-комунікативні технології, адже завдяки Інтернету сьогодні у жінок з'явилася можливість відкритого спілкування, обміну досвідом з певної проблематики. Це, у свою чергу, дає підстави для твердження про виокремлення такого напрямку в діяльності жіночих організацій, як кіберфемінізм, який характеризує взаємодію жіночих громадських організацій на міжнародній арені й має на меті допомогти сучасній жінці вільно реалізувати себе в суспільному житті, користуючись відповідними інформаційними послугами.

5. Основними шляхами оптимізації внеску жіночого руху в процеси формування громадянського суспільства в Україні є забезпечення соціально-політичного, правового, морально-етичного та духовного рівнів реалізації сучасної гендерної політики. Важливим аспектом розв'язання гендерної проблеми в українському суспільстві є стратегія реалізації соціального партнерства: з одного боку, жіночих організацій між собою, а з другого – держави та жіночих організацій. У цьому плані держава має системно здійснювати гендерну просвіту, і відповідно до цього – гендерний аналіз та експертизу, які б дали змогу належним чином урахувати пропозиції жіночої громадськості в процесі здійснення гендерного дискурсу в суспільстві та прийняття відповідних державно-управлінських рішень.

6. На підставі результатів дослідження, аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду обґрунтовано доцільність створення громадських (координаційних) рад при органах державної влади, які б безпосередньо опікувались розв'язанням жіночих проблем. Доведено потребу в створенні на теренах України центрів у справах жінок як необхідної умови формування ефективної гендерної політики в Україні. Одним з механізмів реалізації державної соціальної політики щодо забезпечення гендерної рівності в українському суспільстві має стати розробка відповідних інформаційних програм щодо висвітлення жіночої проблематики засобами масової інформації, формування в масовій свідомості образу соціально активної сучасної жінки. Нагальною є потреба в прийнятті Державної програми гендерного розвитку України, яка має, в першу чергу, сприяти досягненню гендерної рівноваги між чоловіком і жінкою в усіх сферах життя, а на основі цього запропонувати механізми ліквідації гендерного дисбалансу в усіх гілках влади.